

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Církevní vzdělávání dospělých
Autor: Mgr. Miroslav Čapek
Posudek vypracoval: PaedDr. Petr Bauman

Diplomová práce je věnována problematice církevního vzdělávání dospělých, pohybuje se tedy zejména na pomezí teologie a pedagogiky, resp. didaktiky.

Jazyková a formální stránka práce, použité zdroje

Práce je psána čtivě, z textu je patrné zaujetí autora pro věc i jeho křesťanská angažovanost. Ač je mi obojí velmi sympatické, musím nicméně poznamenat, že autorova angažovanost se negativně promítla do stylu, jakým píše a argumentuje. Namísto věcnosti a nezaujatosti, jakou odborný styl vyžaduje, někdy sklouzává až k agitaci (např. str. 40: „*Pro některé lidi je církev formální skupina, ale pro nás křesťany by živá farnost měla být neformální skupinou se zájmem o druhé, o Boha.*“).

Při pročítání textu jsem narazil na přibližně dvacet chyb, textových i gramatických. Po stránce formální úpravy je práce poměrně pečlivá, pouze v bibliografických poznámkách pod čarou chybí uvedení křestních jmen autorů (není zde ani iniciála). U anglického abstraktu chybí překlad klíčových slov.

V seznamu použitých zdrojů je uvedeno 80 položek. Formální požadavky kladené na rozsah diplomové práce byly splněny (práce sestává z 85 stran vlastního textu).

Obsahová stránka práce

V úvodu autor píše, že cílem práce jsou „návrhy témat zpracovaných na období tří let tak, aby tato témata mohla pomoci křesťanským společenstvím dospělých v lepším pochopení jedince i společenství a Božího plánu s nimi.“

Práce je členěna do dvou základních kapitol (teoretická část a praktická část). Dle mého mínění by bylo funkčnější nezdůrazňovat „teoretičnost“ či „praktičnost“ jednotlivých částí práce a rozdělit první kapitolu na tři kapitoly prvního řádu. Kapitola 2.1 (27 stran) je věnována psychologii dospělých: popisu psychologické struktury osobnosti (temperament, charakter, schopnosti, motivace) a vývojově-psychologickým aspektům dospělosti s důrazem na charakteristiku životních situací dospělých. Kapitola 2.2 (6 stran) zdůrazňuje aspekty sociálně psychologické a sociologické. V poslední podkapitole teoretické části je pak prostor (20 stran) věnován vlastní problematice církevně-vzdělávací. Nejprve stručně charakterizuje některé momenty historického vývoje vzdělávání dospělých. Poté na základě odkazů na vybrané autory (Skalka, Čáp, Mareš) dospívá k vlastnímu vymezení církevního vzdělávání dospělých. Dále, v podkapitole nazvané „církevní pohled na vzdělávání“, od seznámení s učitelským úřadem církve přechází ke stručnému nastínění forem a metod vzdělávací práce s dospělými. Teoretickou část pak uzavírá několik poznámek o skupinové atmosféře a vedení společenství. Dle vymezených cílů stěžejní část práce sestává z prezentace tří tematických cyklů jako námětů pro práci ve skupině dospělých věřících.

Ačkoliv si cením velkého zaujetí autora i úsilí spojit zpracovávané téma s vlastní praxí, mám k práci několik poznámek dílčích (ne tak důležitých):

- na str. 10 došlo k záměně pojmů genotyp a fenotyp;
- na str. 11 byla zřejmě z literatury, o kterou se autor opírá, převzata chyba: Kláves x Ludwig Klages;
- poslední odstavec na str. 34 není srozumitelný.
- poměrně důležitá vlastní definice církevního vzdělávání dospělých je terminologicky i logicky velmi problematická: CVD je „výukou, která vede ke vzdělávání, výchově a sebevzdělávání dospělých.“

a několik koncepčních (pro kvalitu práce zcela zásadních):

- Teoretická část práce je nevyvážená v neprospěch didaktických aspektů tématu (které jsou pro téma klíčové). Např. desetistránková kapitola 2.1.1 nenabízí nic než přehled dílčích obecných poznatků psychologie osobnosti, oproti tomu v oblasti teorie výukových metod, forem a obsahů lze nalézt naprosto zásadní rezervy (chybí např. jakýkoli odkaz na relevantní *soudobou* odbornou didaktickou literaturu). Autor rovněž zcela pomíjí oblast andragogiky (a související relevantní autory); jediný (a ještě ne zcela relevantní) odkaz na andragogiku lze nalézt na str. 45.
- Z teoretických i praktických důvodů se domnívám, že nelze zcela oddělit výukové formy a metody na jedné straně a obsah na straně druhé, jak to činí diplomand. Praktická část práce tak sice sestává z tří zamýšlených tematických cyklů (struktura těchto cyklů je následující: formulace cíle, seznam témat, heslovitá charakteristika jednotlivých témat s odkazy na další studijní literaturu), nicméně naprosto chybí zdůvodnění zařazení jednotlivých obsahů a jejich návazností. Dle mého mínění se tak praktická část práce proměnila z fundovaného „pedagogického průvodce“ v kusý a heslovitý „nápadník“.

Přes výše uvedené výhrady předloženou práci **doporučuji** k obhajobě.

V Českých Budějovicích, 24. srpna 2008.

